

TEKİRDAĞ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ TEMİZLİK VE HİJYEN TALİMATI

1. AMAÇ : Okullarımızda temizliğin etkin yapılmasını sağlayarak olası komplikasyonları önlemek.

2.KAPSAM: Bu talimat Tekirdağ İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı okul ve kurumların risk durumlarına göre sınıflandırılması ve temizliğinin doğru/etkin yapılması için yöntem belirlemeyi kapsar.

3. TANIMLAR:

3.1.1.Kontaminasyon (bulaşma):Steril yada dezenfekte edilmiş malzemenin, yer ve yüzeylerin mikroorganizmalarla kirlenmiş olmasıdır.

3.1.2. Temizleme: Nesnenin yabancı maddelerden deterjan kullanılarak veya deterjansız olarak su ile mekanik temizliğidir. Yıkamayı kurulama izlemelidir. Kuruluk birçok mikroorganizmanın üremesini önler.

3.1.3. Yüksek Riskli Alanlar: Sınıflar, ofis odaları, Tuvaletler, Pansiyonlar, Ofis Çalışma odaları, Koridorlar, Kantinler, Yemekhaneler, Spor Salonları, Konferans Salonları,asansörler,
Orta Riskli Alanlar:Depolar,

3.1.4.Düşük Riskli Alanlar: İdari bölümler, amfi, konferans salonları, steril olmayan destek bölümleri ve diğeri çalışanlar (banyo,balkon,koridor,mutfak,depo,toplantı odası, büro ve personel odaları,yükleme boşaltma odaları)

3.1.5.Dezenfeksiyon: Cansız yüzeylerde hastalık yapan mikropların çoğalmalarının durdurulması ya da öldürülmesi için kullanılan yöntemdir

3.1.6. Çamaşır Suyu Hazırlama oranları (% 10'luk)

*1/10'luk çamaşır suyu hazırlanışı: 1 ölçü çamaşır suyu +9 ölçü su
(5000-6000 ppm klor açığa çıkar.)

4. UYGULAMA:

4.1. Okul/Kurumun tüm çalışanları genel dezenfeksiyondan sorumludur.

4.2.Okul/Kurumun yer ve yüzey temizliği, gün başlangıcında ve gün içinde gerekli oldukça temizlik personeli tarafından yapılır.

4.3. Temizlik temizden kirliye doğru yapılır.

4.4. Temizlik malzemeleri her bölüm için farklıdır.

4.5. Temizlik hareketlilik başlamadan önce yapılır.

4.6. Temizlik solüsyonu temizlenen bölgenin risk durumuna göre hazırlanır.

4.7. Temizlenecek alana göre kova ve bez rengi belirlenir.

4.8. Temizlik bitiminde malzemeler uygun şekilde yıkanıp kurutulur.

4.9. Temizlik malzemeleri kova içinde ve ıslak bırakılmamalıdır.

4.10. Temizlik maddeleri ve dezenfektanlar birbiri ile karıştırılmamalıdır.

4.11. Tuvaletler en son temizlenir.

4.12. Kuru süpürme, silkeleme yapılmamalıdır.

4.13. Temizlik/dezenfektan çözeltileri kirlendiğinde, 2-3 oda/sınıfta kullanımdan sonra, değiştirilir.

4.14. Yer, duvar, masa gibi yüzeyleri gözle görünür kir olmayacak şekilde temizlik kurallarına uygun olarak temizlenmeli ve kirlendikçe hemen temizlenir.

4.15. Düşük riskli alanlarda yüzeylerin su ve deterjan ile temizlenmesi yeterlidir.

4.16.Kapı kolu, elektrik anahtarı, ranza kenarları gibi sık dokunulan yüzeyler ve tuvaletler/banyolar çevresindeki alanlar, az dokunulan yerlere göre daha sık temizlenir.

4.17.Dökülen her şey anında temizlenmeli, her seferinde temiz su kullanılmalı ve iş biter bitmez su dökülmelidir.

4.18. Öğrencilerin bulunduğu alanlarda dezenfektanların buharlaşmaları kullanılmaz.

4.19. Temizlik biter bitmez kullanılan eşyalar en iyi şekilde temizlenip uygun yerlerine kaldırılır.

4.20. Temizlik yapılırken yalnızca idare tarafından onaylanan malzeme, alet ve yöntem kullanılır, izin alınmadan değişiklik yapılmaz.

4.21. Dezenfektan solüsyonlar önerilere uygun olarak hazırlanır.

4.22. Dezenfektanları kullanacağınız zaman hazırlanır, işlem bitiminde bekletmeden dökülür.

4.23. Hangi amaç için kullanılacaksa ona göre hazırlanır, önerilen oranların dışına çıkılmaz.

4.24. Dezenfektanlar kesinlikle göz kararı sulandırılmaz.

4.25. Kullanacak dezenfektanların saklama koşullarına ve son kullanma tarihlerine dikkat edilir.

Not1: Tüm alanlarda düzenli ve sürekli havalandırma sağlanmalıdır. Hava akım hızı 0,15- 05 m/Sn olarak ayarlanmalı

Not2: Tüm alanların sorumlularının belirlenerek talimatlandırılması sağlanmalıdır.

4.26. Tuvalet Temizliği

4.26.1. Sifon çekilir.

4.26.2. Klozetin içi toz deterjanla fırçalanır.

4.26.3. Klozet çevresi ayrı bir bezle silinir, durulanır.

4.26.4. Tuvalet zemini en son temizlenir, temizlik malzemeleri başka yerde kullanılmamalıdır.

4.27. Riskli ve yüksek riskli bölümlerin temizliği; bu bölümlerin temizliğinde dezenfektanlı solüsyon kullanılarak yapılır.

4.27.1. Oda temizliği için kullanılacak temizlik malzemeleri odaya taşınır.

4.27.2. Personel “el yıkama ve eldiven giyme talimatına” göre ellerini yıkar ve eldiven giyer.

4.27.3. İzolasyon odalarında gömlek maske kullanılır.

4.27.4. Çöpler “atık yönetimi talimatına” göre toplanır.

4.27.5. Çöp kovaları dezenfekte edilir ve temiz poşet yerleştirilir.

4.27.6. Yüzeylerin dezenfeksiyonu için solüsyon hazırlanır.

4.27.7. Masa, dolap, etajer vb. yüzeyler silinir, kurulandıktan sonra eşyalar yerine konulur.

4.27.8. Cam kenarları, karyola kenarlıkları, kapı kolları, sandalye vb. yüzeyler silinir.

4.27.9. Başka bir bezle banyo temizlenir, klozet, lavabo, küvet, banyodaki diğer yüzeyler deterjanlı su ile kaba kirden arındırılır, dezenfektan emdirilmiş bir bezle silinir, kurulanır.

4.27.10. Dezenfektanlı solüsyona batırılmış paspas ile oda ve başka bir paspas ile tuvalet zemini 2 kez silinir, paspas ve kullanılan malzemeler temizlenir, kurutulur.

4.28 Gün Sonunda

4.28.1. Lambalar, dolaplar, duvarlar...dezenfektanlı solüsyon ile silinir. Dezenfektan ile uyumsuz yüzeyler %70 alkol ile silinir.

4.28.2. Yerler ıslak vakum uygulanarak veya ıslak paspas ile deterjanla temizlenir ve sonrasında dezenfektanlı solüsyon ile dezenfekte edilir. Dışarıya çıkarılan malzemelerin tekerlekleri ve yüzeyleri yüzey dezenfektanı ile silinerek içeriye alınır.

4.28.3. Havalandırma filtrelerinin dış yüzeyleri gün sonunda yüzey dezenfektanı ile silinir.

4.28.4. El yıkama lavaboları yıkanır, yüzey dezenfektanı ile silinir, kurutulur.

4.29. Perivodik Temizlik

4.29.1. Okul/Kurumlar faaliyet yoğunluğuna ve kontaminasyon durumuna göre haftada ya da 15 günde bir kapsamlı şekilde temizlenir.

4.29.2. Zemin temizliği su ve deterjan kullanarak vakumlu yıkama arabaları ile yapılır. Temizlik sonrasında yüzey dezenfektanı ile silinir.

4.29.3. Duvarlar ve tavanlar su ve deterjanla silinir.

4.29.4. Kapı kolları, kapılar, cam araları, dolaplar, raflar, prizler, askılar vb. tüm yüzeyler temizlenip kurulanır.

4.30. Yatakhane Odalarının Temizliği

4.30.1. Steril olmayan eldiven kullanılarak çöpler günde en az iki kere “Sıfır Atık Yönetimi Talimatına“ göre toplanır.

4.30.2. Çöp kovaları görünür kir varlığında hemen, periyodik olarak da haftada bir kere yıkanır durulanır

4.30.3. Lavabolar günlük olarak ve kirlendikçe klor içeren bir ovucu ile temizlenir

4.30.4. Pencere kenarı ve kapı kolu günlük temizlenir

4.30.5. Yataklar, etajer, sandalye, yemek masası gibi düz yüzeyler deterjanlı su ile günlük temizlenir. Duvarlar, kapı ve kapı çevresi gerektiğinde ıslak temizlik veya leke temizliği yapılır

4.30.7. Oda zeminindeki kaba kirler çekçek ile temizlenir.

4.30.8. Kan ve diğer riskli materyalle temasta temizlikten sonra paspas başlığı değiştirilir.

4.30.9. Bütün işlemler toz kaldırmadan yapılır.

4.31. Personel Odalarının Temizliği

4.31.1. Temiz alandan kirli alana doğru her yer su ve deterjanla silinir.

4.31.2. Cam, kapı, pencere, periyodik olarak haftada bir ve kirlendikçe silinir.

4.31.3. Zemin ve Koridor Temizliği, Deterjanlı su ile kirlendiğinde ve günlük olarak paspaslanır, kurulanır.

4.32. Banyo ve Duş Temizliği

4.32.1. Banyo ve duş kaba kirinden arındırılır.

4.32.2. Lavabo ve kenarları su ve deterjanla temizlenir.

4.32.3. Bez ve yıkandıktan sonra lavabo arkasındaki fayanslar silinir.

4.32.4. Duş ve küvet temizlenirken önce fayanslar silinir, arkasından musluk ve duş teknesi silinir.

4.32.5. Tırabzan üstleri, küpeşteler gibi sıklıkla kullanılan yüzeyler, kapı tokmakları periyodik olarak (personel sayısına göre) temizlenir.

4.34. Revirlerde

- 4.34.1. Tüm aletlerin, eşyaların, lambalarının tozu alınır.
- 4.34.2. Toz alma işleminde hav bırakmayan nemli bez kullanılır.
- 4.34.3. Görevli temizlik personeli uygun kıyafet giymiş olarak (maske, eldiven, önlük, bone) revire girerek işleme başlar.
- 4.34.4. Kullanılmış örtüler kontrol edilerek kırmızı atık çöp torbası (yada özel kapalı çamaşır toplama kabı) içine atılır.
- 4.34.5. Çöpler ve örtüler toplanınca kapların ağzı kapatılarak odadan dışarıya alınır.
- 4.34.6. Diğer yüzeyler (Klima cihazı, lambalar vb.) yüzey dezenfektanı solüsyonla silinir. Bu silinme aşamasının gerekliliği ve nerelerin silinmesi gerektiği revir çalışmasının sorumluluğundadır.
- 4.34.7. Yüzey dezenfektanlı solüsyon ile silinemeyecek kadar küçük ve erişilemeyen yüzeyleri için %70'lik alkol yada alkol bazlı spreyler kullanılır.
- 4.34.8. Çöpler ve kirli örtüler ayrı ayrı ilgili bölümlere temiz alana hiç uğramadan uzaklaştırılır.

4.35 Dezenfeksiyon Solüsyonları Hazırlama

- 4.35.1 Hazırlanmaya başlamadan önce eldiven giyilir.
- 4.35.2 Kullanılacak dezenfektanların saklama koşullarına ve son kullanma tarihlerine dikkat edilir.
- 4.35.3 Dezenfektanlar kesinlikle göz kararı sulandırılmaz.
- 4.35.4 Hangi amaç için kullanılacaksa ona göre üretici firma önerilerine göre hazırlanır, önerilen oranların dışına çıkılmaz.
- 4.35.5 Kesinlikle dezenfektan solüsyonları deterjanla karıştırılmaz.
- 4.35.6 Dezenfektanlar kullanılacağı zaman hazırlanır.
- 4.35.7 Dezenfekte edilecek yüzeyin tamamen temizlenmiş ve kuru olmasına dikkat edilir.
- 4.35.8 Kantin, Yemekhanelerde, kullanılan çatal kaşık, tabak, vb. Araç gereçler tamamen dezenfektan solüsyonuna daldırılır, üretici firma önerisi doğrultusunda dezenfektan içinde bekletilir.
- 4.35.9 Dezenfektan solüsyonlarından çıkarılan araç gereçler bol su ile durulanır ve kurulanır.
- 4.35.10 Dezenfekte edilen araç gereçler tekrar kullanılıncaya kadar kapalı dolaplarda saklanır.

Tablo 1: Okul/Kurum temizliğinde kova ve bez kullanımı

Bölüm	Kova Rengi	Bez Rengi
Tuvalet hariç bütün ıslak alanlar	Sarı	Sarı
Bütün kuru alanlar (kapı, pencere, mobilya, ayna, vb.)	Mavi	Mavi
Tuvaletler ve laboratuvar alanları	Kırmızı	Kırmızı

Tüy bırakmayan temizlik bezleri tercih edilmelidir, bez ve kova renkleri kullanım alanına göre belirlenmelidir. Kirli bezle temizliğe devam edilmemeli, sık sık bez değiştirilmelidir. Kirlenen bezler sıcak su ve deterjanla yıkanıp kurutulduktan sonra tekrar kullanılmalıdır.

3. Tablo 2: Okul/Kurum temizliğinde eldiven kullanımı

Alan	Eldiven Türü	Renk
Temizlik	Plastik	Kırmızı
Eysel Atık Toplama	Plastik	Sarı veya mavi
Kimyasal malzemeler	Toplama Kumaş üzerine kauçuk kaplı	Turuncu

Çift kovalı- Presli Paspas Arabası Kullanımı

Paspas ilk kez kullanılıyor ise sıcak su ve deterjanla çamaşır makinasında yıkanarak havlarından arındırılmalıdır. Paspaslama için kullanılacak su ılık olmalıdır.

Temiz su için mavi kova, kirli su için kırmızı kova kullanılmalıdır. Mavi kovaya uygun konsantrasyonda (Üretici Firma önerisine uygun olarak), sıvı deterjan kullanılmalıdır.

Okul/Kurum Ortamında Bulunan Diğer Yüzeylerin Periyodik Temizliği

Malzeme/Yüzey	Temizlenme Sıklığı	Nasıl Temizlenecek?
Mobilyalar	Haftada 2 defa	Toz emici makinalarla ve ıslak, kuru toz bezleri ile
Camlar	Haftada bir kez (Dış camlardan yüksekte çalışmaya girenler hariç)	Cam temizleme maddesi ile silme ve kurulama
Perdeler	Haftada bir kez	Kirlendikçe Kuru vakum Yıkama
Duvarlar	Gerekli görüldükçe	Su ve uygun deterjanla silinmeli
Tavanlar	Ayda iki kez	Kuru vakum
Tavan lambaları	Ayda bir kez (Elektrik panosundan elektrik kesilmeli ve kilitleme sistemi uygulamalıdır.)	Toz alma, Nemli bezle silme
Radyatörler	Günde bir kez Haftada bir kez	Toz alma Fırçalama
Ahşap malzemeler	Günde bir kez	Toz alma
Zemin	Kirlendikçe	Su ve uygun deterjanla silinmeli
Halı	Kirlendikçe	Su ve uygun deterjanla silinmeli
Baca kapakları Havalandırma boşlukları	Ayda bir kez	Mekanik temizlik ve kuru vakum uygulama
Teras ve çatı	Haftada bir kez	Süpürme ve yıkama
Sınıflar	Her gün	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
İdari Odalar	Haftada 2 defa	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Koridorlar	Her gün	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Salonlar	Her kullanımdan sonra ve haftada en az bir defa	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Atölye ve Laboratuvarlar	Her gün	Her bölüm kendi özelliğine göre temizlik

		malzemeleri ile temizlenir ve paspaslanır.
Tuvalet ve Lavabolar	Her gün (Günde 2 defa)	Fayanslar ve lavabolar sıvı deterjanla ovma işleminden sonra yıkanır ve kurulanır. Tuvaletler deterjanlarla fırçalanır ve yıkanır. Yerler ve yıkandıktan sonra paspaslanır.
Bahçe	Haftada bir defa	Süpürme malzemeleri ile temizlenir.
Kütüphane	Haftada 2 defa	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Okul bahçesinin bina giriş ve çıkış alanları	Her gün	Yıkanır ve paspaslanır.
Banyolar	Her kullanımdan sonra	Küvet, duşakabin, fayanslar ve lavabolar sıvı deterjanla ovma işleminden sonra yıkanır ve kurulanır. Yerler yıkandıktan sonra paspaslanır.
Katlar arası merdivenler	Her gün	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Asansör	Hergün	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Depo	Hafta da bir	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Kazan Dairesi	Her gün	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile
Yangın söndürme araçları	2 haftada bir	Toz emici makinalarla ve paspasla, toz bezleri ile

***Bu tablo örnektir. Okul/Kurum tarafından geliştirilebilir.**